יצא זה שמחוסר כתיבה קציצה כולי –

It excludes this which is lacking writing, cutting, etc.

Overview

The גמרא explained that after writing the גט on a horn of the cow, he must give the entire cow to the woman and cannot just cut of the horn (on which the גט is written) and give it to her, for the תורה writes וכתב ונתן וגו' that the giving must follow the writing, but in this case there is also the קציצה (cutting of the horn) between the כתיבה ונתינה, and this is proscribed by the וכתב ונתן. Our תוספות discusses these restrictions.

פירש רבינו שמואל דוקא בבעלי חיים או במחובר לקרקע -

The ר"ש explained that this restriction of מחוסר קציצה **is specifically by a live animal or something which is attached to the ground -**

שעוקר דבר מגידולו חשיב מחוסר קציצה -

For since he is uprooting something from where it grows; that is considered מחוסר קציצה, but merely cutting the גט from a larger paper is not considered מחוסר קציצה –

The ר"ש offers proof:

ותדע דבסמוך[1] איפליגו אביי ורבא כשכתבו על עלה של עציץ נקוב[2] –

And you know that this is so, **for shortly אביי ורבא argue[3]** in a case **where one wrote** the גט **on a leaf** of a plant which was growing in **a perforated flowerpot -**

דרבא גזר שמא יקטום אבל כשאינו נקוב משמע[4] אפילו יקטום כשר -

Where רבא invalidates the גט because of an **injunction that perhaps he may snip off** the leaf with the גט (and then it is מחוסר קציצה); **however by a non-perforated** flowerpot **it seems that even if he snips it off it will be valid.**

וכן פירש הרב רבי שמעיה בפירושו ואם כתב גט בקלף גדול ואחר כך חתכו לפי זה כשר -

And ה"ר שמעיה also explained it **in** in this manner **in his commentary, so if one wrote a גט on a large parchment and tore off** the גט **afterwards, it will be כשר according to this** view.

---

[1] See the bottom of this עמוד.

[2] We generally consider those plants growing in an עציץ נקוב as being מחובר לקרקע (attached to the ground), and those growing in an עציץ שאינו נקוב as being תלוש (unattached to the ground).

[3] אביי maintains that if a גט was written on a plant leaf growing in an עציץ נקוב, and he gave her the entire עציץ, it is a גט כשר (there was no קציצה in between); however רבא maintains that it is פסול (as תוספות continues).

[4] The inference is that if there is an issue of מחוסר קציצה always (even if something is not מחובר לקרקע), the מחלוקת of אביי ורבא should be even by an עציץ שאינו נקוב, and רבא should maintain that it is פסול because of שמא יקטום. The fact that they argue (only) by an עציץ נקוב (which is [considered] מחובר לקרקע) indicates that by an עציץ שאינו נקוב (which is not מחובר לקרקע) even if he is קוטם it will be כשר.

ומעשה היה בימי הרב רבינו יצחק ברבי מנחם ופסלו ונחלקו עליו גדולי הדור -

And such an **episode happened in the time of ר"ר יצחק ברבי מנחם and he disqualified** the גט, **and the great** scholars **of his generation disagreed with him -**

ובעל הלכות גדולות פוסל וכן רבינו תם היה מחמיר -

However the בה"ג disqualifies such a גט, **and similarly the ר"ת was stringent** and did not allow such a גט –

תוספות explains why the ר"ת was מחמיר:

מדקאמר בסמוך[5] כתבו על חרס של עציץ נקוב כשר דשקיל ליה ויהיב לה ניהליה[6] -

Since the גמרא **states shortly; 'he wrote** the גט **on the clay of an עציץ נקוב, it is כשר, for he takes** the entire עציץ **and gives it to her' –**

תוספות responds to an anticipated difficulty:[7]

והא דלא פליג עלה רבא משום דליכא למיגזר שמא ישבר העציץ דאין דרך לשוברו[8] -

And the reason רבא does not argue on this ruling (that כתב על חרס וכו' כשר**), is because we cannot make an injunction that perhaps he will break the עציץ, for it is not usual to break** an עציץ, as it is to snip off a leaf –

תוספות proves that we do not make a גזירה if it is not the דרך:

כמו בקרן של פרה דלא גזרינן שמא יקצץ דאין דרך ליקצץ ודוקא בעלה גזרינן שמא יקטום -

Just like the case where he wrote the גט **on a horn of a cow,** where it is כשר if he gives her the cow, **and we are not גוזר perhaps he will cut off** the horn, **because it is not usual to cut off** the horn from a cow, **and the גזירה of שמא יקטום is only specifically by a leaf,** where it is usual to snip off a leaf –

תוספות now refutes the proof of רבינו שמואל:[9]

ולאו דוקא נקט עלה של עציץ נקוב דהוא הדין כשאינו נקוב -

And when the גמרא cites the dispute between אביי ורבא, the גמרא **did not** mean that their dispute is **exclusively by an עלה של עציץ נקוב** (as the ר"ש assumed), rather **the**

---

[5] See footnote # 1.

[6] The implication is that it is a valid גט, because he gave her the entire עציץ; however if he would break off the גט from the rest of the עציץ it would be invalid even though the עציץ (despite the fact that it is נקוב) is not מחובר לקרקע. [It is only the plant which grows in an עציץ נקוב which is considered מחובר לקרקע since it is nourished by the קרקע (see footnote # 2), but not the עציץ itself.] See 'Thinking it over' # 1.

[7] Now that we say (according to ר"ת) that if he would break the עציץ it would be פסול (because it is מחוסר קציצה) then why is this case of עציץ different from the case of עלה של עציץ where רבא is פוסל because of a גזירה of שמא יקטום; here too he should be פוסל because of the same גזירה of שמא ישבור!

[8] A person does not want to destroy a usable עציץ.

[9] See footnote # 4.

same dispute is by an **שאינו נקוב** עציץ -

אלא משום רבותא[10] דאביי נקטיה דאפילו בנקוב מכשיר -

But he mentioned נקוב **because of the novelty of אביי that he is מכשיר even if it was an נקוב** עציץ (for אביי maintains we are never גוזר) –

תוספות addresses an additional issue which will increase the רבותא דאביי:

ועוד אומר רבינו יצחק דמסתבר דאין האשה קונה את הגט שכתוב על עלה של עציץ נקוב -

Additionally, the ר"י states that logically the woman does not acquire the גט (and therefore not divorced) **which is written on a leaf of an עציץ נקוב,** she does not acquire it -

במשיכת העציץ או בהגבהתו כל זמן שלא פסקה יניקת העלה[11] -

By merely **pulling the עציץ or lifting it** (as one is usually קונה), **as long as the nurturing of the leaf did not cease -**

כדאמרינן בסמוך[12] מכר בעל זרעים לבעל עציץ לא קנה עד שיחזיק בזרעים[13] -

As the גמרא **rules shortly, 'the owner of the plant sold to the owner of the עציץ,** the בעל העציץ **does not acquire** the plant **until he makes a חזקה in the plant -**

אבל במשיכת העציץ לא קנה דאכתי חשיבי מחוברין בשעת משיכה[14] -

However by merely **pulling the עציץ he will not acquire** the plants **because they are still considered attached at the time of the משיכה –**

והא דמכשיר אביי משום דשקיל ליה ויהיב לה -

So, based on the aforementioned, **this which אביי validates** the גט **because he takes and gives her** the entire עציץ -

היינו דהניחתו במקום שפוסקת יניקת העציץ -

That is when he put down the גט **in a place where the nourishment of the עציץ ceases** (for otherwise the woman cannot acquire the גט by mere משיכה or הגבהה) -

דהשתא הוי רבותא טפי דמכשיר אביי בעציץ נקוב -

So now the novelty of אביי **is even greater; that he is מכשיר by an עציץ נקוב -**

---

[10] Indeed it would be a greater חידוש for רבא if the מחלוקת was באינו נקוב (that even though it is not מחובר לקרקע the issue of מחוסר קציצה still exists); however that would be a חידוש לחומרא. When we cite the מחלוקת in a case of נקוב, and אביי is מכשיר that is a חידוש לקולא. Generally we prefer to state a חידוש לקולא over a חידוש לחומרא (for כח דהתירא עדיף).

[11] The plant continues to nurture from the ground as long as the perforation of the עציץ is exposed to the ground. To stop the nourishment one must either close the perforation, or place the עציץ where it is not exposed to the ground (on a table, etc.)

[12] כב,א. The case there (relevant to us) is where one person owned this עציץ and another owned the plant growing in the עציץ.

[13] One acquires מטלטלין through either משיכה (pulling it) or הגבהה (lifting it). One acquires קרקע through חזקה (or כסף ושטר). In this case he must do something to the plant which indicates his ownership (watering or pruning it).

[14] Similarly by the גט of the עציץ נקוב, the woman will acquire the גט (and become divorced) only if the יניקת העלה will cease (see footnote # 11). See 'Thinking it over' # 2.

דלא גזרינן דיהיב לה בפסיקת היניקה אטו בלא פסיקת היניקה -

For we are not גוזר in a case **where he gave it to her** in a manner where **the nourishment ceased, on account** that he may give it to her in a manner **where there is no פסיקת היניקה.** The (greater) novelty is that there is no such גזירה, even though it is very likely that he should give it to her without פסקה יניקתו -

וקא משמע לן נמי אף על פי שצריך ליתן לה בפסיקת היניקה[15] לא חשיב בהכי מחוסר קציצה -

And אביי is also informing us that even though he is required to give it to her in a manner that will cause **פסיקת היניקה,[16]** nevertheless **this is not considered as מחוסר קציצה** –

תוספות offers support for ר"ת שיטת that any קציצה makes it פסול:

ורבינו יצחק מייתי ראיה לפירוש רבינו תם -

And the ר"י brought a proof to the view of the ר"ת -

דחשיב בפרק כסוי הדם (חולין דף פט,א) עפר עיר הנדחת[17] מחוסר תלישה קביצה ושריפה[18] -

That in פרק כסוי הדם the גמרא **considers the earth of an עיר הנדחת as lacking in 'uprooting, gathering and burning';** and תוספות concludes -

ויותר נחשב מחובר גט בקלף גדול מחיבור עפר עיר הנדחת[19] -

That a גט is considered more attached to a large parchment than the attachment of the earth by an עיר הנדחת, so therefore if the עפר עיר הנדחת is exempt from being burnt because if it מחוסר תלישה (similar to קציצה), the גט (which is significantly more attached to the large parchment), should certainly be considered מחוסר קציצה.

תוספות responds to an anticipated difficulty:[20]

---

[15] One may argue that the עציץ נקוב (even after the גט is written on its plant leaf) is considered מחובר לקרקע, and when he gives it to her in a manner of פסיקת היניקה it should be considered that he is removing it מגידולו and it should be considered מחוסר קציצה, therefore אביי teaches us that in this case it is not considered מחוסר קציצה since he is not actively cutting away a דבר המחובר, he is merely giving it to the woman in a manner the causes פסיקת היניקה.

[16] These are the various חידושים of אביי that we are introduced to by having the מחלוקת by an עציץ נקוב; 1) that even by an עציץ נקוב it is מותר and there is no גזירה, 2) that we are not גוזר giving it יניקה אטו בלא פסיקת יניקה, and 3) that בפסיקת יניקה is not considered מחוסר קציצה.

[17] An עיר הנדחת is a Jewish city in ארץ ישראל in which (most of) its inhabitants are serving עבודה זרה.

[18] Regarding an עיר הנדחת the תורה writes (in דברים [ראה] יג,יז) that וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ **תִּקְבֹּץ** אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ **וְשָׂרַפְתָּ** בָאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנֶה עוֹד. One is required to burn all the assets of the עיר הנדחת. The גמרא there exempts the burning of the earth of the עיר הנדחת because the פסוק writes תקבץ ושרפת, however regarding the earth there needs to be first the תלישה (uprooting), the removal of the earth from the ground, and that is not included.

[19] Earth is not that much attached to the ground for each piece of earth is its own entity, and one can just as easily reattach the earth to the ground as it is to remove it. However the גט is definitely attached to the rest of the parchment; they are one piece, and once cut off it cannot be reattached as it was originally. See 'Thinking it over' # 3.

[20] The תורה writes (דברים [תצא] כא,כב-ג) that כב וְכִי יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט מָוֶת וְהוּמָת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל עֵץ. כג לֹא תָלִין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא וגו'. We derive that חייבי מיתות בי"ד have to be hung after they die and then be buried together with the wood on which they were hung. The חכמים maintain that we cannot hang him on a tree, for then it would be necessary to chop down the tree and bury it with the deceased. However this cannot be for we derive from כי קבור that

והא דלא חשיב לקורה הנעוצה בארץ מחוסר תלישה בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מו,ב) -

And the reason the חכמים **in פרק נגמר הדין do not consider a beam stuck into the ground** to be **מחוסר תלישה;** that is -

משום דלא חשיב חיבור לקרקע כולי האי -

Because it is not considered that much attached to the ground.

תוספות concludes:

ולרבינו תם דוקא נחתך מקלף גדול חשיב מחוסר קציצה -

And according to the ר"ת, only a גט **which is cut off from a large parchment is considered מחוסר קציצה** (and is פסול) -

אבל חותך מן הגט דבר מועט כמו שעושין לייפותו לא חשיב בהכי מחוסר קציצה -

However if one cuts off a slight amount from the גט as they are wont **to do in order to beautify it, that is not considered מחוסר קציצה -**

כדאמרינן לעיל (יז,ב) **גזייה לזמן ויהביה ניהלה כולי**[21] **-**

As the גמרא **stated previously; he cut off the date** from the גט **and he gave it to her, etc.** what is the ruling is it כשר or not. Similarly -

בין שיטה לשיטה בין תיבה לתיבה מהו גבי והנייר שלי (כ,ב) –

Regarding the case where the husband says, 'I am giving you the גט **but the paper** on which it is written, **is mine'** (it is פסול); the גמרא there queries what if he says the paper **between one line and the next** is mine, or **between one word and another** is mine (the גמרא does not resolve this query). The גמרא does not say[22] that it is פסול since it is מחוסר קציצה -

משמע דדבר מועט לא חשיב מחוסר קציצה:

This indicates that cutting **a small amount is not considered מחוסר קציצה,** only when it is נחתך מקלף גדול.

Summary

There is a dispute whether מחוסר קציצה applies only to בע"ח or מחובר לקרקע, or it applies to everything. The גזירה of שמא יקטום is only where it is reasonable to expect it. The woman is not divorced with a גט on an עציץ נקוב unles נפסקה יניקתו. However this is not considered מחוסר קציצה. A minimal cutting is not considered מחוסר קציצה לכו"ע.

מי שאינו חסר אלא קבורה יצא זה שמחוסר קציצה וקבורה. Therefore we hang him on a detached piece of wood which is impaled into the ground. The question is why is this impaled piece of wood, also not considered מחוסר תלישה?!

[21] The גמרא does not say that it is פסול since he cut off the זמן so it is מחוסר קציצה; proving that this is not an issue.

[22] The חי' הרי"מ asks where is it indicated that he is cutting away the paper between the lines (or words), that it should be considered מחוסר קציצה. He is merely saying that he retains ownership on the paper. See נחלת משה and בית לחם יהודה אות תקיז..

Thinking it over

1. The ר"ת maintains that cutting a גט from a קלף גדול is considered מחוסר קציצה and is פסול.[23] Generally the idea of מחוסר קציצה is only where it is not possible to do the act unless there is a קציצה (for instance if he wrote a גט on a מחובר לקרקע, so he cannot give it to her unless there is קציצה); however here he can give her the גט with the קלף גדול, so why is there a problem if he is קוצץ the גט?![24]

2. In the case of כתבו על עלה של עציץ נקוב, where תוספות writes that the woman is not קונה the גט (and divorced) unless it was פסקה יניקתו;[25] what would be if it was not פסקה יניקתו, but the woman made a חזקה on it; is she מגורשת or not?[26]

3. The ר"י brings proof to the שיטת ר"ת (that every קציצה even not מחובר לקרקע is considered מחוסר קציצה) from the case of עפר עיר הנדחת (which is considered מחוסר קציצה).[27] However seemingly the ר"ש would agree to this since the עפר is מחובר לקרקע (so we say it is מחוסר תלישה/קציצה), however how can this be a proof to a גט written on a קלף גדול which is not מחובר לקרקע?![28]

[23] See footnote # 6.
[24] See פני יהושע.
[25] See footnote # 14.
[26] See נחלת משה and בית לחם יהודה אות תקטז.
[27] See footnote # 19.
[28] See נחלת משה.